

Het Generatiepact: een schriële dromedaris?

Chris Serroyen

Het VBO organiseerde met veel toeters en bel-
len op 10 september II. een studiedag ter
evaluatie van het Generatiepact. Met een
opmerkelijke gulle medewerking vanuit de
FOD Werk. Die het forum gretig te baat nam
om de vier jaar oude frustraties over de ver-
zachting van het ontwerpact, eerst door de
regering, dan door de sociale partners, nog-
maals te ventileren. Met als pathetische kern-
boodschap: het Generatiepact is grotelijks
mislukt; het Generatiepact, dat was een
gespierd raspaard toen het de regering en het
sociaal overleg inging, maar kwam er uit als
een schriële dromedaris, amper vel over been.
Met zelfs het verwijt dat het paradepaardje
van het Pact, de verstrenging van de loop-
baaneisen voor het brugpensioen, totaal –
jawel, totaal – werd uitgekleeft door een latere
koehandel onder sociale partners. Daarmee
tegelijk de patronale onderhandelaars schof-
ferend. Ergerlijk.

Nu, wat kennelijk vooral is uitgehold is de
afsprak in het Generatiepact dat we pas in
2011 een grondige evaluatie zouden maken
van de resultaten van het Pact, met de werk-
gevers en met de regering. Ik besef dat het
ongeduld groot is om nogmaals het mes te
zetten in de brugpensioenen en in het legertje
kansloze oudere werklozen. Maar afspraak is
afpraak. Ook voor een FOD Werk. Dat is des
te meer jammer, omdat de verantwoordelijken
voor de FOD Werk daarmee in eigen voet

schieten. Het is immers een
prima zaak dat de admini-
stratie het materiaal aan-
reikt dat nodig is voor *evidenced based* overheidsbe-
leid en *evidence based* soci-
aal overleg. Maar ook alleen
maar als er bij de diverse actoren enig ver-
trouwen kan blijven in de objectiviteit en
zorgvuldigheid van de analyses.

Even overlopen.

*De brugpensioenstelsels beneden de 58 jaar
bleven behouden*, stellen ze. Klopt al niet. Een
van de meest pijnlijke maatregelen in het Pact
is het uitdoven, in 2014, van de sectorale rege-
lingen vanaf 55, 56 of 57 jaar voor de werkne-
mers met 38 jaar loopbaan. Vooral pijnlijk
omdat in die sectoren de arbeiders indertijd
een deel loonsverhoging hebben ingeruild
voor de financiering van die eindloopbaanre-
geling. En nu zowel die loonsverhoging als de
eindloopbaanregeling kwijt zijn.

De brugpensioenen zijn blijven stijgen. Klopt
globaal wel. Maar het is intellectueel oneerlijk
het verschil beneden en boven de 60 jaar weg
te moffelen. Sinds het Generatiepact is het
aantal brugpensioenen beneden de 60 jaar met
een kwart gedaald, beneden de 55 jaar zelfs
met de helft. Samen met een halvering van
het aantal van het aantal oudere werklozen die
worden vrijgesteld van het zoeken naar werk.
En dat niettegenstaande een sterke stijging
van het aanbod op de arbeidsmarkt boven de
50 jaar. De stijging van de brugpensioenen zit
dus geconcentreerd boven de 60 jaar. Door
twee zaken te verklaren. Eén, het feit dat de

grote contingenten bruggepensioneerden van weleer de 60 hebben bereikt. En het feit dat de pensioenleeftijd voor vrouwen sinds het Pact werd opgetrokken van 63 naar 65 jaar, waardoor hun brugpensioenen twee jaar langer duren... Wat men er ook niet bij zegt is dat de verstrenging van het brugpensioen pas in 2008 een aanvang nam en dat de toegangscriteria vooral de komende jaren aanzienlijk strenger worden. Vergeet niet dat we voor het brugpensioen vanaf 58 jaar van 25 naar 38 jaar loopbaan gaan. En voor het brugpensioen vanaf 60 jaar zelfs van 10 jaar sectoranciënniteit naar 35 jaar totale anciënniteit.

(Toegegeven, we hebben hierbij nog geen rekening kunnen houden met de resultaten van de recente promotiecampagne van VOKA – nochtans notoir scherpstrijper tegen de brugpensioenen – voor het brugpensioen als kostenverlagende maatregel voor bedrijven in crisis.)

Ja maar, door het gelijkstellen van een aantal periodes zonder RSZ-bijdragen voor de bere-

Chris Serroyen
is hoofd
ACV-studiedienst.

*kening van de loopbaan-
duur hebben de sociale
partners de verstrenging
van de loopbaaneisen
totaal geneutraliseerd.*
Serius blijven. Kennelijk is de FOD Werk niet op de hoogte van de evaluatie hiervan door de Vergrijzingscommissie (rapport 2007). Die rekende voor dat de gelijkstellingen de verstrenging slechts milder-

den met een derde. Dat betekent nog steeds 27.000 minder instroom in het brugpensioen, alleen al door de strengere loopbaaneisen.

Oudere werknemers blijven te duur. De leeftijdsverhogingen moeten van Europa wel worden afgeschaft. Maar worden doodweg vervangen door anciënniteitsverhogingen. Kom nou. Wie stapt vooral in het brugpensioen? Wie zijn de oudere werklozen? Dat zijn vooral arbeiders. Die nauwelijks leeftijds- of anciënniteitsverhogingen kennen. Maar waarvoor de werkgevers desondanks zware RSZ-kortingen kregen. Met een Vlaamse premie bovenop. Met kennelijk weinig invloed op het rekruterings- en retentiebeleid. Dat erkennen ook de werkgevers. Dus zal het wel aan andere factoren liggen, niet?

Is het Generatiepact dan wel gelukt? Neen, het is maar half gelukt. Omdat de werknemers en de werklozen wel hun deel deden. En volgens het Pact nog meer zullen moeten doen de volgende jaren. Maar omdat het werkgever-sluik geen invulling kreeg. Want ook dat zat in het Pact: meer investeringen in opleiding, meer loopbaanbegeleiding, meer leeftijdsbewust personeelsbeleid, minder discriminatie van ouderen, meer mogelijkheden voor overstap van zwaar naar licht werk, meer mogelijkheden om jaareindepremies om te zetten in verlofdagen voor ouderen... We hebben de afgelopen jaren vooral beleefd hoe de werkgevers dit deel van de afspraken trachtten uit te hollen of vooruit te schuiven. Wat trouwens wordt erkend door de FOD Werk.

Ik hoop dat ze daar eindelijk ook eens gaan beseffen dat het niet volstaat oudere werkne-

mers te vragen langer te werken en oudere werklozen te vragen harder naar werk te zoeken. Want daarmee heb je nog geen enkele bijkomende job gecreëerd. Tenzij voor wat extra controleurs bij de RVA. Kijk, de crisis jaagt de werkloosheid van 2008 naar 2010 met 200.000 omhoog, volgens de laatste berekeningen van het Planbureau. Door de aanhoudende aangroei van de beroepsbevolking blijven we nog lang opgescheept met die massieve werkloosheid. Dat los je niet op door bijkomend te hakken in de brugpensioenen of door de oudere werklozen op te jagen. Want je krijgt dan alleen maar meer oudere werklozen, zonder brugpensioenstatuut, die allen hard op zoek moeten naar jobs. Samen met die enorme bulk van nieuwe jeugdwerklozen. Foute rede-

nering, wordt dan geriposteerd: de jobs voor jongeren gaan niet ten koste van de jobs voor ouderen. Maar daar gaat het helemaal niet om. Feit is dat het er voor zowel jong als oud vandaag eerst en vooral op aankomt meer werk te creëren. Eerst het paard (de vraag naar werknemers) en dan de kar (de vraag van werknemers en werklozen). Door een ambitieus en doelmatig beleid om de groei en de werkgelegenheid aan te zwengelen, niet enkel voor ouderen, maar zeker ook voor jongeren. In plaats van oudere werknemers en werklozen vandaag een bijkomende rekening te presenteren voor een crisis die zij niet hebben veroorzaakt. Laat staan voor de onwil van de werkgevers om hun deel van het Generatiepact uit te voeren.

(Voor)kennis

Postuum, en misschien tegen zijn goesting, publiceerde men in 1969 een resem opmerkingen van Ludwig Wittgenstein onder de titel *Über Gewissheit*, 'Over zekerheid'. Wittgenstein had nagedacht over wat zijn oude leermeester G.E. Moore de 'common sense' noemde. Moore had in 1925 werkelijk een briljante oplossing gevonden om de sceptici (die het bestaan van een externe werkelijkheid ontken- den) te vloeren. Hij stond in zijn collegezaal, hief zijn hand op en zei: "Dit is een hand", hief zijn andere hand op en zei: "En dit is een hand."

Voilà: 24 eeuwen gezeur, grottentheorie, Ideeënleer, monades en cartesianisme en ander vergezocht metafysisch gewauwel aan de kant gevaagd. *In your face, David Hume!* Enfin, van alle replie-

ken die Moore kreeg, was die van Wittgenstein filosofisch het meest zinnig. In *Über Gewissheit* maakt hij het verschil tussen zekerheid en kennis. Euh, ja inderdaad, filosofen maken daar een onderscheid in. Het komt erop neer dat zekerheid in feite een set gegevens is die een basis vormt waarop we onze informatie bouwen en waaraan we met onze *common sense* eigenlijk niet kunnen twijfelen,

Onder
Ogen
gezien